

ŚCIŚLE TAJNE

Hughesem
8. 20 X 20

Gen. Adjutant. Naczelnego Wodza

celem przedłożenia Komendantowi.

Przedkładam poniższe informacje otrzymane drogą poufną z Kowna o tamtejszych stosunkach wraz z krótką analizą zabiegów angielskich na terenie Litwy - a to celem ewent. wyzyskania tychże.

I/ W Litewskim Sztapie Gener. pod wpływem akcji Gen. Zeligowskiego nastąpiła początkowo zupełna konsternacja - a do dnia dzisiejszego t.j. 16.X.b.r. panuje jeszcze daleko sięgająca apatia. Niektórzy z wyższych oficerów przestali bywać w Sztapie. Niektórzy pod wpływem wypadków wileńskich wyjechali z Kowna głośno mówiąc - że nie warto się fatygować - gdyż armja litewska tak czy owak nic nie wskóra. O kontrofensywie nikt w Kownie na serjo nie myślał - wybuchu patriotyzmu ni śladu. Delegaci Ligi Narodów byli tym stanem rzeczy oburzeni. Oni też w sposób pośredni a zdecydowany napierają na Rząd Kowieński ażeby tenże podjął zdecydowaną kontrofensywę na Wilno. Spór podsycają również agenci niemieccy rozpuszczający pogłoskę w Kownie o przygotowywających się jakoby oddziałach litwinów niemieckich, którzy na własną rękę mają ruszyć na Wilno, oraz o rzekomej koncentracji niemieckiej w Prusach wschodnich podejmowanych rzekomo w celach obronnych w istocie dla zaszachowania Polski. Rezultatem tych podżegań będą prawdopodobnie próby Litwinów wyrzucenia Zeligowskiego z Wilna.

Polacy Kowieńscy są zdania że jedynym sposobem załatwienia sporu byłoby zajęcie Kowna, gdyż to spowoduje upadek obecnego rządu. Wówczas dopiero znajdą się Litwini, którzy pomyślą na serjo o nim z Polską. O ile Kowna się nie zajmie - gen. Zeligowski zaś pozostanie w rejonie Wilna - należy się wówczas liczyć ze wzrostem wpływów partii szowinistycznej w Kownie, która nie dopuści do żadnych pertraktacji z Polakami.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

2/ Anglicy popierają Litwę Kowieńską, gdyż posiadają pewność zupełnego opanowania gosp. Kraju pod obecnym rządem. Monopol na len litewski będący od roku w rękach angielskich został znowuż na przeciąg dalszego roku odnowiony. Obecnie toczą się w Kownie układy o uzyskaniu wyłącznego prawa do wykupienia wszystkich lasów na Litwie według propozycji angielskiej wszystkie lasy na Litwie miałyby być wywłaszczzone i sprzedane Anglikom na warunkach długoterminowego kontraktu. Oprócz wielkich sum pieniężnych Anglicy ofiarują w razie dojścia ugody do skutku swoje pełne poparcie polityczne obecnemu rządowi kowieńskiemu. Układy w tej kwestyi są w toku - lecz nie ukończone. Prowadzi je "National Metal and Chemical Bank" Pośrednikami i współnikami są prawie wszyscy oficerowie z Angielskiej misyi wojskowej w Kownie - przede wszystkim zaś płk. Ward.

Według informacji z koła tych oficerów pochodzącej stanowisko Anglii jest prawie wyłącznie dyktowane powyższymi względami ekonomicznymi. W razie opanowania Litwy całej przez Polaków traktować będą tak z nami, jak dzisiaj traktują z rządem Kowieńskim. W obecnych warunkach z pobudek naturalnych zwalczać będą Polaków za wszelką cenę oraz dążyć do rozszerzenia wpływów Kowieńskiego rządu na całą Wileńszczyznę, by w ten sposób rozszerzyć własny teren eksploatacji. Według poufnych danych przeważna część rządu kowieńskiego jest opłacana przez Anglików. Bliższe dane o niektórych działaczach litewskich i o bankach angielskich działających na Litwie przesyła równocześnie O. II. Dztwa 3 Armji.

L.op.30404/III

/-/ S i k o e s k i

Dowódca Armji gen.ppor.

Za zgodność odpisu:

Boerner myb.